

Жеравненска легенда.

Тогава бѣше късна есенъ. Гендовъ татко впрегна двата дръгливи вола, натовари колата съ дърва, метна върху тѣхъ торба съ бобецъ и картофи, бодна воловетъ, и колата затропа надолу по камениститъ урви, къмъ полето.

Но нали бѣ пусто робство! Долу, на беклемето,¹⁾ вардѣха двама читаци. Щомъ видѣха Рая да се спуща изъ урвитъ надолу къмъ Градецъ, спогледаха се, смигнаха си, и лоша мисълъ грѣйна въ главата имъ. И Райо, Гендовиятъ баща, вече се не върна въ Башъ-къой!²⁾ На връщане отъ Стралджа турцитъ го пресрещнаха подъ беклемето, обраха го и го заклаха като яре! Никой не посмѣ да го потърси, защото и никой не знаеше тогава самъ, до кога ще живѣе!

Остана Гендо сираче! Майка му, забулена въ черно, съ изка-

пали отъ сълзи очи, подгъна колѣна, заби погледъ въ земята и запреде чужди кждели! Но скоро угасна и тя! Беднотията и теглото изсмукаха живота ѝ!

Една сутринъ рано попъ Мано тръгна предъ нея съ кадилницата и я спустанахъ въ гроба, подъ Старча! Гендо избърса сълзитъ си съ ржавъ и отиде при вуйча си козарче!

Ала вуйчо му бѣше лошъ човѣкъ и блага дума му не рече. А колчемъ вземѣше да се разсъмва, той ще сбута Генда подъ скжсаната черга и ще викне:

— Хайде ставай! Сиракътъ не бива да спи толкова!

Буля му пѣкъ, ще му пѣхне въ вулията малко коравъ хлѣбъ и парче бито сирене, и той ще поеме следъ козитъ изъ Вѣтрила. Мина Петковдень. Надъ Стидово и Разбойна се сбиха мъглитъ. И една нощъ надъ

¹⁾ Беклеме — старъ турски постъ.

²⁾ Башъ-къой — старото турско име на Жеравна.